

Perustietoa luomusta

VIESTI LUOMUSTA OIKEIN -HANKE

LUOMUTUOTANTO

METSÄN ANTIMET

LUOMUELINTARVIKKEIDEN KULUTUS

LUOMUTUOTO

Mitä luomu on?

- Luomuelintarvike on aina peräisin luonnonmukaisesta maataloudesta (=luomu)
- Luomu on tuotantomuoto, joka tukee maaperän, ekosysteemien ja ihmisten terveyttä
- Kasvituotannossa huolehditaan maaperän hyvinvoinnista, ei keinolannoitteita eikä kemiallisia kasvinsuojeluaineita
- Eläintuotannossa huomioidaan eläinten tyypillinen käyttäytyminen
- Elintarvikkeiden jalostuksessa käytetään hyvin rajoitetusti lisäaineita ja apuaineita
- Ehdoton GMO kielto
- Aina valvottua tuotantoa!
- [Luomuporkkanan matka lautaselle](#) - video luomuelintarvikkeen matkasta pellolta pöytään
(jos linkki ei toimi, niin voit katsoa videon YouTube -> Luomuporkkanan matka lautaselle)

Luomumaatalous on...

- Kestävän kehityksen periaatteisiin tukeutuvaa maataloutta
- Pyrkimystä kohti ekologisesti, yhteiskunnallisesti ja taloudellisesti tasapainotettua ja kestäväää tuotantojärjestelmää
- Aina valvottua tuotantoa!
- Tarvetta luonnonmukaisen viljelyn kehittämiseen ovat luoneet tuotteiden
 - kasvanut kysyntä ja kuluttajien odotukset elintarvikkeiden laadusta
 - ympäristön saastuminen ja luonnonvarojen säästämistarve
 - maan kasvukunnon hoito
 - kasvien ja eläinten terveys sekä
 - muuttuva maatalous- ja maaseutupoliittinen tilanne

Lähteet: Rajala, Luonnonmukaisen maatalouden perusteet, www.luomuaailmanmuuta.fi,
www.luomu.fi

Luomun tuotantolukuja Suomessa

- Luomupeltoa Suomessa 242 000 ha, vajaa 11 % peltoalasta, kasvua 6 % edellisvuoteen verrattuna
 - Luomupeltoalaa eniten Pohjois- ja Etelä-Pohjanmaalla sekä Pirkanmaalla
- Luomutilojen keskikoko 55 ha, vajaa 9 ha suurempia kuin tilat keskimäärin
- Luomutiloja Suomessa 4500 kpl, 9 % kaikista tiloista
 - 160 avomaan luomuvihannesviljelijää
 - 900 luomukotieläintilaa (suurin osa tuottaa naudanlihaa tai maitoa)
 - 14 luomusikatilaa, 4 luomubroileritilaa

Lihan tuotanto (luullisena)						
	Luomua milj. kg			Luomun osuus %		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Nauta	2,95	2,1	2	3,4	2,6	2,4
Sika	0,72	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4
Lammas	0,27	0,2	0,2	23,0	22,4	18,2
Siipikarja	0,21	0,08	0,03	0,2	0,1	0,03

Lähteet: TNS Gallup Oy/Pro Luomu ja Eviran tilastot 2016

METSÄMARJAT,
SIENET, VILLIYRTIT,
RIISTA

Metsän antimet

- Metsästä kerätyt ja saalistetut antimet ovat luonnontuotteita - "villiruokaa".
- Luomusertifioiduista metsistä saada luomumarjoja ja muita keräilytuotteita. Tämä edellyttää valvontajärjestelmään liittymistä.
- Luomukeruualueella ei ole käytetty kemiallisia lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita kolmen edellisvuoden aikana.
- Luonnonjärvistä pyydetyt kalat ovat myös luonnontuotteita.

Miksi järvestä pyydetty hauki ei ole luomua?

Metsien sertifiointi luomuksi

- Metsä voidaan sertifioida luomukeruualueeksi
- Suomessa on maailman suurimmat luomukeruualueet,
 - lähes 13 miljoonaa hehtaaria sertifioitua luomukeruuualaa, noin 1/3 koko maailman luomukeruuualasta
- Luomumetsästä voidaan kerätä luomuna marjat, sienet, villiyrtit ja muut keruutuotteet.
- Tärkeimmät luomuluonnontuotteet ovat mustikka, puolukka ja koivun mahla. Ne menevät pääosin vientiin.
- Myyntiin kerätystä mustikkasadosta 60 % oli luomua v. 2016.
- Luomumetsät kuuluvat jokamiehen oikeuksien piiriin samalla tavalla kuin muutkin metsät.
- Erikoiskeruu tuotteisiin, kuten koivunmahla ja pakuri, on saatava maanomistajan lupa.
- Linnut, eläimet (hirvet, jänikset, porot jne.) ja muu metsästyksellä saatu riista ei ole luomua, vaikka se pyydetään luomusertifioidusta metsästä.

LUOMU OMIENIA

"GOLDEN"

24

LUOMUELINTARVIKKEIDEN

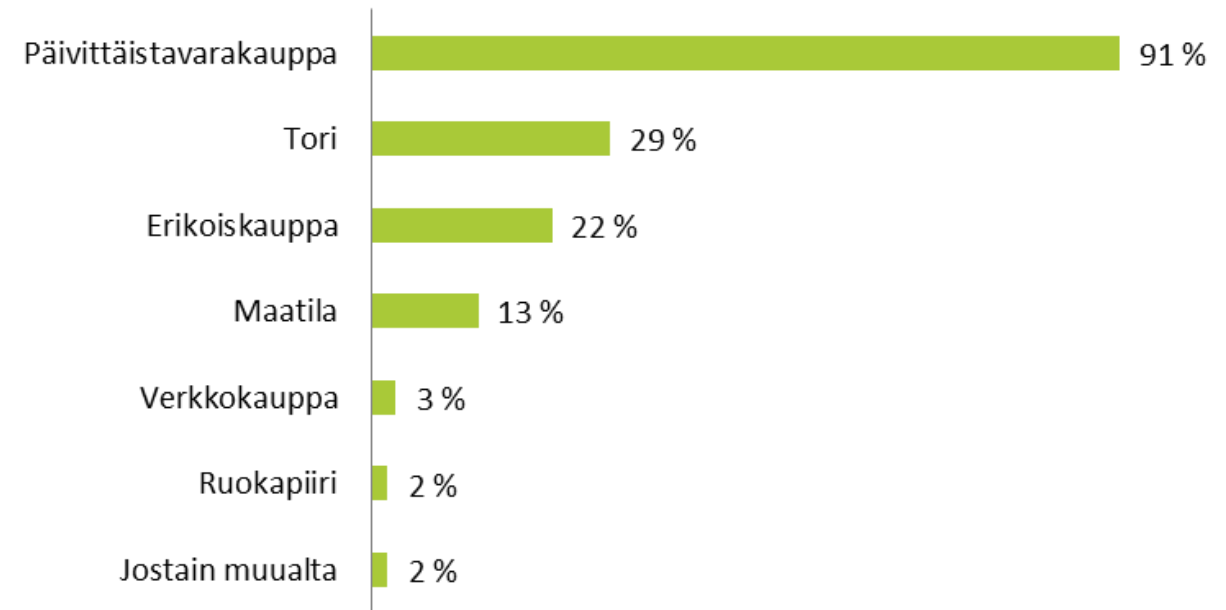
ITALIA KULTUR - 013

Luomumarkkinat (ProLuomun tilastot)

- Suomen luomumarkkinat olivat vuonna 2016 arviolta 273 miljoonaa euroa
 - kasvua 14 % edellisvuoteen verrattuna
- Markkinaosuus Suomen päivittäistavarakaupassa noin 2 %
- Suurien kauppojen valikoimissa on
 - laajimmillaan noin 3000 luomutuotetta
 - kotimaisia 55 %

Suomalaiset ostavat luomua tavallisimmin päivittäistavarakaupasta

Mistä olet ostanut luomua?

Millaisia luomutuotteita ostetaan?

- Suurin luomutuoteryhmä arvossa mitattuna on hedelmät ja vihannekset.
 - Niiden myynti on lisääntynyt useana vuonna peräkkäin.

Mitä luomuhedelmiä tai -vihanneksia olet maistanut?

- Luomumaidot ovat toiseksi suurin luomumyynnin tuoteryhmä ja kolmanneksi suurin kananmunat.
 - Luomun markkinaosuus eri tuoteryhmissä on korkein kananmunilla: luomua on 15 % kananmunien kokonaismyynnistä

Mitä luomutuotteita olet huomannut kaupassa?

Luomukuluttaja - millainen hän on?

- Säännöllisesti luomua ostavien määrä on kasvanut
 - Pääkaupunkiseudulla eniten luomuostajia
 - Lapsiperheet suosivat luomua

Suomalaiset luomukuluttajina

Lähde: TNS Gallup Elintarviketieto Oy/ Luomun kuluttajabarometri 2015

Luomuelintarvikkeiden käyttö ammattikeittiöissä

- Suomalaisista ammattikeittiöistä n. 40 % käyttää jotain luomuraaka-ainetta viikoittain
- Eniten luomua käytetään yksityisissä ravintoloissa
- Julkisissa ruokapalveluissa luomua tarjotaan eniten päiväkodeissa
- Käytetyimpiä luomutuotteita ammattikeittiöissä:
 - Hiutaleet ja suurimot
 - Maito ja maitotuotteet
 - Kahvi ja tee
 - Kasvikset ja juurekset

Mitä luomutuotetta olet itse nauttinut viimeisimmäksi?

Luomun perustietoa

- Tämä diasarja on tuotettu Viesti luomusta oikein -hankkeessa.
- Hanketta toteutti Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu 1.1.2015-30.6.2017.
- Viesti luomusta oikein -hankkeen rahoitti maa- ja metsätalousministeriö.
- Lisää materiaalia luomuviestintään www.xamk.fi/luomuviestinta

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

ruokaa ja luonnonvaroja